

Sander weet veel straten

Wandelende encyclopedie van straatnamen in Houten

Sander van Scherpenzeel weet heel veel van straatnamen in Houten. Dat is zo gegroeid, hij is zich er voor gaan interesseren. Het is zijn hobby. Hij werkt aan een encyclopedie op internet.

John van Amerongen

Sander woont in Houten en heeft vijf jaar lang op het gemeentehuis gewerkt. Hij heeft ook vier jaar lang in de Oudheidkamer gewerkt. "Otto Wittewaal was daar het hoofd." In zijn werk kwam hij veel in aanraking met topografische namen en straatnamen. In die jaren werkte hij aan straatnaamdossiers, hij heeft voor zijn werk 15.000 foto's beschreven. "Toen begon ik me echt te interesseren voor straatnamen."

Waarom heeft iets die naam? Waar komt dat vandaan? "Dat zijn vragen die me zeer boeien." In Houten zijn veel straatnamen gekoppeld aan de historie. Dat herkomst van een straatnaam staat in zo'n straatnaamdossier. Hij is er een tijdje tussenuit geweest, maar werkt inmiddels weer op het archief bij de gemeente. Daar is hij nu bezig de gegevens van de nieuwbouw te archiveren.

Inmiddels heeft Sander een aardige reputatie opgebouwd als straatnamenspecialist. Ook de gemeente verwijst inwoners met specifieke vragen over straatnamen naar hem door. Ook de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed raadpleegt hem graag wanneer zij bepaalde vragen over straatnamen hebben. Sander is een autodidact. Hij heeft zich al die kennis zelf eigen gemaakt. Hij is een wandelende encyclopedie van straatnamen in de gemeente Houten. Hij is bezig met de ontwikkeling van een Encyclopedie op internet over Houtense Hodoniemen. Hodoniem is de kunde van de straatnaam. "Wat ik allemaal wil verzamelen en wil vertellen is toch teveel voor een boek. Het Houtense gemeentebestuur vindt het ook leuk wat ik doe. Vooral de wethouders Van Dalen en Rensen vinden het leuk." Voor zijn encyclopedie duikt Sander regelmatig in archieven in Utrecht, Houten en Wijk bij Duurstede.

Houten heeft sinds de eerste uitgroei wijknamen. Bijvoorbeeld Tiellandt of Wulven. Deze

wijknamen stammen uit 1979. De inwoners gebruiken deze wijknamen niet of nauwelijks, die zijn helemaal niet ingeburgerd. In Tiellandt liggen allemaal straatnamen eindigend op 'poort'. De inwoners hebben het over de Poorten. "Niemand zegt: ik woon in Wulven." De inwoners gebruiken de buurtnamen: De Campen, De Borchen, De

Gaardes, De Stenen, De Muren. In Houten-Zuid is een wijkvereniging met de naam Schonauwen II. Dat is ook een wijknaam. In Schonauwen II liggen straten die eindigen op 'steen' of 'muur'.

De naam Mahoniehout is sinds 2011ingevoerd. Daarvoor heette het daar Ambachtsweg. De straat is in 1978 aangelegd, maar toen eind jaren '80 de straatnamen van bedrijventerrein de Schaft opnieuw werden ingedeeld, wilde men daar een andere naam hebben. Tenslotte veranderde daar ook de bestemming van bedrijvengebied naar woongebied. De naam Ambachtsweg is per 1 maart 2016 officieel geschrapt in de gemeente Houten. "Die bestaat niet meer." Namen worden in het leven geroepen en eventueel weer opgeheven met een gemeentelijk besluit van burgemeester en wethouders. "De Prinsenweg is er niet meer." In de jaren '80 en '90 zijn in de gemeente Houten heel veel straatnamen gewijzigd. Zo veranderde de Leedijk in de Leedijkerhout. Een stuk van de Schalkwijksweg werd Granietsteen. Een stuk van de Beusichemsetuin veranderde in de Beusichemsetuin. "Dat was duidelijk een compromis. Ze wilden de oude naam niet wegdoen, maar er toch ook iets hebben dat meer aansloot op de andere straatnamen in het plan daar in Houten-Zuid."

Sander vertelt om een voorbeeld te geven over de naam Schonauwen. De toren van Schonauwen staat aan de Granietsteen en in de wijk Schonauwen II. Schonauwen verwijst naar mooie natte weidegrond. Een daarmee vergelijkbare naam met een zelfde achtergrond is bijvoorbeeld Rhijnauwen; een bekende naam hier in de streek. De Oude Mereveldseweg is in 2010 pas opgenomen in de gemeentelijke administratie. De naam is ontstaan omdat het in de volksmond zo werd genoemd nadat het oude gedeelte werd doorsneden door de Rijksweg A12. De weg werd al lang zo genoemd voor er straatnaambordjes werden opgehangen.

■ Een straatnaambord van de Beusichemsetuin.

■ Sander van Scherpenzeel bij een straatnaambord van de Mahoniehout.